

Aukce viz Dražba.

Auskultanti. Výraz ten pochází z latinského »auscultare«, což znamená jednak »naslouchati, vyzvídati«, jednak »poslouchati, poslušným býti«.

Byli totiž auskultanti původně k tomu určeni, aby vyšším úředníkům soudním vypomáhali, při konání povinnosti úřední, jmenovitě jako zapisovatelé při výslechu stran a svědků. Již nařízením min. vn., sprav. a fin. ze dne 19. ledna 1863 č. 10 ř. z. jest v § 11. ustanoveno, že pro každý obvod vrchního zemského soudu má býti určitý počet auskultantů jak vrchním zemským soudem samým tak i ostatními soudy přibrán, aby potřebný dorost soudcovský náležitě vycvičiti se mohl. Dle § 62. cí. pat. ze dne 3. května 1853 č. 81. ř. z. (instrukce soudní) jest úkolem auskultantů, jak toho právě zapotřebí, radní protokoly vésti, soudním referentům vypomáhati, inventury řídit, především však při stáních a při trestních soudních vyšetřováních aneb hlavních líčeních do protokolů zapisovati a vůbec všechny záležitosti, které jim soud nebo jich představený příkáže, obstarati. Auskultanti, odbyvši zkoušku soudcovskou, bývají z pravidla již připouštění ku samostatným výkonům soudním při soudech okresních ve předměstích neb na venkově a může na ně (nikoliv však na právní praktikanty) též žaloba pro porušení práv z vykonávání jich úřední povinnosti plynoucích (t. zv. žaloba syndikatská) býti vznesena. (§ 4. zák. ze dne 12. července 1872 č. 112 ř. z.).

Za auskultanta může býti přijat každý, kdo vyhoví především podmínkám pro vstup do služby státní předepsaným; auskultanty jmenuje dle rozh. min. sprav. ze dne 10. května a 7. června 1866 č. 1376 a 6261 vrchní zemský soud; dotyčná žádost podává se však u praesidia soudu I. stolice. Zvláště vykázaní jest odbytá studia právní a státovědecká, jakož i odbytí teoretických zkoušek neb jich prominutí. (§ 1. cí. nařízení ze dne 10. října 1854 č. 262 ř. z.). — § 1. cí. nařízení ze dne 6. dubna 1859 (č. 91 ř. z.), jenž dovoluje, aby přijati — (nikoliv však povýšení) — za auskultanty byli ti, kteří ještě neodbyli třetí t. j. státovědeckou zkoušku státní, pozbyl rozhodnutím min. sprav. ze dne 13. prosince 1887, č. 42 l. nař. platnosti. Přísahu služební vykonávají auskultanti, až když byli odbyli praksi zkušební, která nemá obnášeti méně než 6 neděl a ne více než tři měsíce. Adjutum, jež obnáší 500—600 zl., udílí se obyčejně po delší službě, až se totiž nějaké místo adjutované uvolní. V kruzích zákonodárných jedná se právě o zlepšení hmotného postavení auskultantů.

Ustanovení §§ 1. a 2. zák. ze dne 10. září 1885 č. 136 ř. z. o délce praxe soudní vztahuje se též k auskultantům, následkem čehož též kandidáti soudcovství, třebaž byli již auskultanty, mohou býti ke zkoušce soudcovské připuštěni teprve po dvouleté praksi soudní, ve kteréž aspoň jednoroční praxe u sborového soudu první stolice zahrnuta býti musí; stejnou praksi musí vykázaní auskultant, aby byl přidělen státnímu návladnictví (výn. min. sprav. ze dne 6. října 1887, č. 16. 486). Ohledně řízení disciplinárního platí však pro auskultanty zák. ze dne 21. května 1868 č. 46 ř. z. a mohou tudíž — jsoouce pouze úředníky výpomocnými — (§ 1. cit. zák.) i bez jich souhlasu cestou administrativní býti k jinému soudu přeloženi neb vůbec v dočasný nebo trvalý odpočinek dáni. (§§ 48 a 53. cit. zák.).

Autonomie viz Samospráva.

Autor viz Právo autorské.